

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת חולין

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובב"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ח כל הבשר

גמ' קד. - קה.

רק בשר דגים וחגבים מותר לבשל בחלב, לר"ע חיה ועוף מדרבנן
הנודר מבשר אסור בעוף (נדריס נד. - ודגים כשאין כאב עינים) [כר"ע דהוי מינו כששליח מימלך]
לב"ה אסור להעלות עוף עם גבינה אשולחן שאוכל [רב יוסף - עוף בחלב דאו', אביי - אטו העלאת
בשר בהמה עם גבינה באילפס ראשון]

חלת חו"ל נאכלת עם הזר בשלחן אחד

בין גבינה ובשר צריך קינוח והדחה, ונט"י בלילה
אגרא - ולא בין עוף לגבינה

לר' זירא קינוח בפת חיטי קר ורך, להל' בכל מילי חוץ מקמח תמרים וירק
אין אוכלים גבינה אחר בשר עד סעודה אחרת [לרש"י - נדבק בפה ומאריך בטעמו]
{מר עוקבא/שמואל כחלא בר חמרא לגבי אבא}

רש"י קד: - קה.

לרש"י יכול ליתן חלת חו"ל לע"ה

לרש"י קינוח עדיף מהדחה

גמ' קה. - קו.

מים ראשונים מצוה [סרך תרומה, מצוה לשמוע דברי חכמים, אסמכתא - וידיו לא שטף]
לל"ק ולחזקיה לא ביד סולדת [רש"י - בטלו ונשתנו מתורת מים], לל"ב ולר' יוחנן מותר
ולא בחמי טבריה [רש"י - לא היתה שעת הכושר], ולא בנפסל משתיית בהמה

מים אמצעים בין תבשיל לתבשיל רשות
בין תבשיל של בשר לגבינה חובה

מים אחרונים חובה [מלח סדומית מסמא עינים]
ואסור ע"ג קרקע [רוח רעה] ומח' ע"ג עצים וקסמין
לא בחמין [אינו מעביר זוהמא] ולל"ב מותר באין היד סולדת

כששותה לא יקח מלפניו דבר שצריך לסעודה חוץ לד' אמות אא"כ מחזירו [רוח צרדא]
מכבדין פירורי אוכל [קשי לעניותא]

{מב"ר אשי שמת' למזיק; בר שידא שימש ר"פ}

טבילת ידים בחמי טבריה מותר במקומן
ובכת בירתא (לרש"י - חריץ שמחובר למקוה) -
לחזקיה ות"ק מותר, לר' יוחנן ור"ש בן אלעזר אסור [אטו בכלי]

ר' אושעיא - נט"י לפירות רשות [נקיות], ר"נ - גסי רוח

אין זימון אפירות, ב' שאכלו יברך כ"א לעצמו

גמ' קו: - קז:

נט"י לחולין לרב - עד פרק השני דאצבעות
לשמואל לחומרא - עד פרק ג'

לתרומה - עד פרק ג'

לקידוש ידים ורגלים - עד הקנה

החוצץ לטבילה חוצץ לנט"י

רב - נוטל ידיו שחרית ומתנה לכל היום אפי' שלא בשעת הדחק

ל"ק דרב אבינא - דוקא בשעת הדחק

דלה מים מיאור לצינור - קרוב למקום השפיכה מהני [מכח גברא]
בקילוח מדלי ליאור בכונס משקה מהני טבילת ידים בצינור [חבור (הקילו לידים)]
כלי פסול בנקב כונס משקה, אינו מחזיק רביעית, אין בו רביעית (ולשני מהני שיורי טהרה), שק וקופה
[רש"י - אין מלאכתן למים]

במפה אסור [דלמא נגע] חוץ מלאוכלי תרומה [זריזין]

אוכל מחמת מאכיל צריך נט"י, ולא המאכיל - חוץ משום רוח רעה (לרש"י על ידים בלא נטל שחרית)
שמש מברך על כל כוס, בדליכא אדם חשוב - על כל פרוסה [מסיח דעתו]

גמ' קז: - קט.

בשר וגבינה במטפחת א' מותר א"כ נוגעין [בעי הדחה]

רשב"ג - ב' אכסנאים אוכלין אשלחן א' א"כ מכירין זא"ז (לרש"י הפסק מהני)
או ב' אחין אע"פ שמקפידין זה על זה

טיפת חלב משערין בחתיכה שנפלה עליו
רב כר"י - חתיכה נעשית נבילה ואוסרת מינה בכ"ש א"כ יש רוטב רכה כנגד החתיכה [סלק מינו]
בהגיס או כיסה מיד - משנתנו, רבי להל' - משערין בכל הקדרה; לר"י - בחתיכה [שמא לא
ניער/כיסה יפה]

אביי - טעם כעיקר דאו' [כבב"ח] ורבא חולק [חידוש]

בב"ח בנותן טעם [רש"י - לאביי מזרוע בשלה, לרבא - דרך בישול אסרה תורה]

רב, ר' חנינא, ר' יוחנן כר"י - אפשר לסחוט האיסור אסור
שמואל, ר"ש בר רבי, ר"ל כרבנן - מותר (רש"י - גם בראשון בדיעבד [אין מבטלין איסור])

בשר לחלב רותחת בולע ואינו פולט החנ"נ עד דנח (לרש"י - מרתיחה)

רש"י קח: - קט.

לוקה על בישול בשר בחלב שנתבשל כל צרכו

חנ"נ אפי' בחצי שיעור

גמ' קט. - קי:

כחל - קורעו שתי וערב וטח בכותל ומוציא חלבו -
ר' אלעזר - לקדרה אבל לצלי מספיק שתי או ערב
ר"נ לרש"י - לצלי א"צ קריעה
לא קרע - לל"ק דרב (להל') בשלו (לרש"י - צלי) מותר לכתחלה [רש"י - לא פירש לא גזרו אחלב שחוטה]
לל"ב דרב אסור מדרבנן
ר' יצחק בר אבודימי לר' יוסי בר אבא - דוקא כחל של מניקה שבשל בלי קריעה אסור [רש"י - חלב
כנוס הרבה]
בסורא לא אכלו כחל (רש"י - אפי' צלי אפי' קרעו)

{ כל דאסר לן רחמנא שרא לן כוותיה }

לב עוף - קורעו ומוציא דמו, לא קרע אסור [רש"י - חצי שיעור], קרע לאחר בישול מותר

קיבה שבשלה בחלבה אסור [כנוס (רש"י - חלב הוא משיצא מדדי אמו)]

אין כופין על מ"ע שמתן שכרה בצדה

רש"י קט. - קי.

לרש"י - לב בהמה (כזית דם) בכרת אם לא קרעו לאחר בשולו

לרש"י - לב חלק ואינו בולע

לרש"י - בשל כחל עם ס' במים מותר, בשלו עם בשר אסור משום טעם בשר הנבלע בחלב שבכחל
כבולעו כך פולטו נאמר רק בדם
לשיטת רש"י ר"נ מיקל טפי מל"ק דרב
חולי מעיין פטור מתפילין - דצריך לחלצן תמיד

גמ' קי: - קיא:

כבד שבישל לר"א, ר' אמי, ר"נ מותר אפי' עם טרפה [רש"י - טרודה לפלוט כל שעה לא בלעה]
לר' ישמעאל בריב"ב נאסרת במתובלת [רש"י - רך] ושלוקה [רש"י - הרבה מאד] [בולעת אחר שגומרת
פליטתה]

ואוסרת בשר המתבשל עמה (לצד א' רק כשהיא טרפה) חוץ: מקנה חוץ לקדרה [יוצא דם דרך
חללו], חלט ברותחין או חומץ [צומתו] (והחומץ מותר)

קריעת כבד שתי וערב וחיתוכו למטה (לרש"י - לצלות)

טחול א"צ קריעה [לרש"י - אין בו דם]

צלית כבד ע"ג בשר מותר [דם שריק], לרב דימי אסור, להל' בדיעבד מותר
כחל ע"ג בשר אסור [חלב סריך]

לרב דימי מותר [חלב שחוטה דרבנן], להל' בדיעבד מותר

בי דוגי (כלי לקבל שומן דצלי) תחת בשר מותר [שומן צף ע"ג דם], תחת כבד אסור [דם צף]

סכין ששחט [רש"י - בית השחיטה רותח ובלוע דם] אסור לחתוך רותח,
וצונן מח' אי בעי הדחה (לרש"י - הבשר)

שמואל - קערה שמלח בשר אסור ברותח [מליח כרותח] רבא - אא"כ טעמו נחתום גוי

רש"י קיא.

אסור לצלות כבד ובשר בשפוד שוכבת דלפעמים משפילו

גמ' קיא: - קיג.

רב כהנא - צנון שחתכו בסכין בשרי מותר עם כותח [לאביי - היתר בלע, רבא - כשאין טעם שמנונית
בצנון]

אביי להל' - אסור [אגב חורפיה בלע (רש"י - לפעמים שמנונית קרוש עליו, בלע טפי מרותחים ואגב דוחקא
דסכינא פליט סכין ובלע צנון)]

קישות להל' גריר מקום חתך, קלחי דליפתא שרי, דסילקא אסור אא"כ חתך לפת לפני כל חתך

נ"ט בר נ"ט (לאכול דגים רותחין בקערה בשרי עם כותח) לרב אסור,
לשמואל ואביי להל' מותר (אולי חוץ מסממנים [נפיש מררה])

כותח ליד כד מלח אסור [איסורא בעינן] ליד חומץ מותר [לאו בעינן]

עוף שנפל לכותח מותר [מליח כרותח רק באינו נאכל מחמת מלחו (לרש"י - אינו נוח ליאכל - כמליחת בשר
להצניע)],

צלי בעי קליפה, בקעים (רש"י - צלי) או מתובל כולו אסור

חתך בשר אדום (רש"י - צלי) על ככר ועבר מוהל עבה לצד השני - לשמואל אסור [פלט מדוחקא דסכין],
לרב הונא ורבא מותר

הנחת כלי תחת הצלי - ר"פ לשמואל - משתעלה תימרתו (רש"י - הבשר, הגחלים),

רב אשי - מלח בכלי (רש"י - ועל הבשר) שואב הדם לשוליים ושפייה שומן העליון מהכלי

דגים שמלח עם עופות בכלי מנוקב אסור [רפו קרמייהו ונחו מלפלוט קודם ובלעין]

בשר שנמלח עם טרפה אסור [ציר [הטמאים] נוח ליבלע]

דג טהור מליח עם טמא תפל מותר, להיפך או שניהם מלוחין אסור

בשר מדיח ומולח יפה ע"ג כלי מנוקב ומדיח יפה, וצריך לנפץ מלח גסה (רש"י - דקה א"צ [נתכת])

כרכשתא מעיים והדרא דכנתא אינן בחזקת דם

השובר מפרקתה קודם שתצא נפשה מכביד אבריה בדם - וספק אי שוב אינו יוצא

רש"י קיא: - קיג.

משמעות רש"י - דגים שנתבשלו בקערה בשרי ג"כ הוי נ"ט בר נ"ט, וריב"ן בשם רש"י חולק מליחת בשר בבשר - לרש"י - שניהם נחים מלפלוט ביחד

גמ' קיג: - קטז.

איסור בב"ח בפרה ורחל [גדי העיזים - ב' כתובין; העזים מיעוטי],
חלב ונבלה ופיגול נותר וטמא לשמואל וברייתא [גדי, איסור חל על איסור], שליל [גדי],
בחלב דלפני לידתה [אתי לכלל אם], דפרה ורחל [לפי' א' ברש"י - מאמו ורחל/פרה, בחלב אמו],
דעצמה [הו"א - ק"ו מאותו ואת בנו, בחלב אמו],
עוף לת"ק

ולא: בטמאה [הוקש לנבלה - האסור משום נבלה, גדי, אין איסור חל על איסור],
בעוף לר"ע וריה"ג [ר"ע - גדי, ריה"ג - בחלב אמו] [לר"ע אסור מדרבנן, לריה"ג מותר]
חיה לר"ע [גדי] [ואסור מדרבנן]
דם, שליא [לאו גדי, דם - איסור על איסור], עצמות וגידים וכו',
חלב דזכר, שחוטה (קיא. - אסור מדרבנן), טמאה [אמו], מי חלב

מח' תירוצים בגמ' אי לשמואל איסור חל על איסור בעלמא [רש"י - נלמד מחלב ומתה בחלב]

מח' ר' אמי ור' אסי אי לוקה על חלב בחלב [מח' אם איסור חל על איסור; מח' רק בבישול - ולא לקי
דומיא דאכילה מדאפקיה אכילה בלשון בישול; מח' רק באכילה - ולקי דומיא דבישול
מדאפקי בלשון בישול; לכו"ע אבישול לקי ולא אאכילה]

איסור אכילה [לא תאכל כל תועבה - כל שתעבתי, ובשל מבושל - יש בישול אחר כזה,
לא תאכלנו - למד מענינו - ב' מינין כפסולי המקודשין (לרש"י - כחולין ומקדשים), מדאסר בהנאה
[לא תבשלנה ותמכרנה], ג"פ לא תבשל,
ג"ש עם קדוש - ואנשי קדש וכו' טרפה לא תאכלו]

איסור הנאה [ר' אבהו - לא תאכל - מדפרט היתר בנבלה, ובשל מבושל - יש בישול אחר כזה (רש"י -
יצא לשריפה), ג"ש כי עם קדש - ולא יהיה קדש (הנאה), או מכור לנכרי לא תבשל - לא תבשלנה
ותמכרנה, ג"פ לא תבשל, ק"ו מערלה חמץ וכלאי כרם]
לר"ש מותר בהנאה [ג"ש לואנשי קדש - כטרפה]

אין איסור כל שתעבתי: בשבת [קדש היא לכם - ולא מעשיה],
חורש בכלאים וחסימה (לרש"י הזרעים והדישה) [ק"ו משבת],
כלאי זרעים [היקש לבהמה], כלאי בהמה ואותו ואת בנו [מדאסר רק לגבוה], שילוח הקן (רש"י -
נטל האם; האם נאסרה באותה שעה) [לא שלח לתקלה]

פירכא על ק"ו (או מה מצינו): מדבר א' פרכינן צד קל או חמור, מתרתי (יוכיח) פרכינן כל דהו, מתלת:
מה הצד פרכינן כל דהו, יוכיח פרכינן צד קולא וחומרא

כלאי כרם - זריעה בכרם נאסר בהשרשה [הזרע],

נשרש בהיתר ואח"כ העבירו לכרם - משהוסיף $1/200$ [המלאה]

גמ' קטז. - קיז:

חלב בקבת נבלה אסור, למסקנא מותר [כנוס במעיה (לרש"י - לאו גופה)]

מעמיד בעור קבה אסור בנ"ט (רש"י - או מליחה [נ"ט ראשון בחלב ונעשית נבלה והוי במינו עם חלב הגבינה
בכ"ש])

חלב בקבה שלוקח מגוי אסור [שמא ינק מטמאה]

גבינת עכו"ם אסור [מעמידים בעור קבת נבלה] [מדאו]

שינק מטרפה אסור (לרש"י אפי' קרוש [חלב גמור])

לר"א אין מעמידין בחלב מקבת שחיתת גוי [סתם מחשבתו לע"ז וניחא בנפחיה], להל' מותר

בדם אין מעילה, נותר, טמא (רש"י - בטומאת הגוף) [לכם, לכפר - ולא למעילה, הוא - כלאחר כפרה],
פיגול [דם עצמו מתיר [רש"י - אינו כשלמים]]

חלב רק בבהמה וטהורה [רש"י - מן הבהמה אשר יקריבו ממנה] משא"כ דם
מעילה באימורי קדשים קלים [כאשר יורם משור זבח השלמים - דומיא דפר כהן המשיח, כל חלב לה']
אליה מותרת באכילה [כל חלב שור וכשב ועז - השוה בכולן]
נעשית מצותו אין מועלין, חוץ: מתרומת הדשן, בגדי כהונה לרבנן דר' דוסא, עגלה ערופה

רש"י קטז:

נמלח חלב קרוש שבקבה עמה - לרש"י אסור